

„Stajerc“ izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 1 kruna, za pol in četrt leta razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se poštunin naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Stajerc

Slava Tobi, ki si nas kmote ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi: dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 250, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 30.

V Ptuj v nedeljo dne 27. julija 1913.

XIV. letnik.

Našim prijateljem!

Čenjenim naročnikom dajemo na znanje, da se bode naročnina „Stajerca“ z novim letom 1914 za eno krono (od 3 na 4 kruna) zvišala. To zvišanje je za list potrebno potrebno. Kajti v zadnjih letih so tako cene papirja, kakor tiska (vsled zvišanih plač osebja itd.) za precejšnje zneske porabile. Mi doslej vkljub temu nismo naročnine zvišali; nasprotno smo dajali list, ki je poleg tega še mnogokrat prinašal priloge ter slike, še eno po 3 K za celo leto. Tako je bil „Stajerc“ najcenejši in največji teden. Vsi tiskarski listi so dražji, čeprav so večidel manjši. „Sloga“, ki je zdaj itak vzela slovo od življenja, je sicer tudi le 3 kruna, bila je pa tako mala in prazna, da jo ljudje niti zastojni niso mogli. „Narodni list“ stane 4 kruna, „Slovenec“ 4 kruna, „Straža“ 12 kron; „Stajerc“ pa je koštal samo 3 kruna za celo leto. Naš finančni položaj sicer ni tako slab, da bi morali brez zvišanja naročnine list vstati. Odkritosrčno povemo, da se list vsled izredno visokega števila naročnikov in inzeratov dobro izplača. Ali mi bi v novem letu radi naročnikom in čitateljem še več ponudili, nego smo jim mogli doslej ponuditi. Na naše dopise moramo v koš vredi, čeprav so namini in deloma tudi važni, na stotine novic, gospodarskih člankov itd. moramo izpustiti, ker nam primanjkuje prostora. In „Stajerc“ je ljudski list; mi hočemo, da pride v njem ljudstvo besede. Treba nam bode torej list kolikor bode povečati, treba bode priloge dodajati, da bode v vsakem oziru še za naprejšo izboljšavo lista skrbeti. Ako pomislijo naši čitatelji, da se „Stajerc“ čeva „naročnina“ v novem letom od 3 na 4 kruna zviša. Ta sklep ni se pojavil v našem odboru, temveč so to malo zvišanje naročnine smatrali naši zaupniki iz vseh krajev, ki dajejo „Stajerske ter Koroške, ki so se pred letom na zaupnem posvetovanju v Ptuj zbrali. Zvišanje naročnine je sicer tako malo, da jo ne bode občutili; kajti štiri kruna za 52 številke 8—14 strani velikega lista je res tako mala svotica, da jo lahko vsakdo žrtvuje, ko je ravno za čitanje. Svojim starim naročnikom pa dajemo poleg tega še posebno benefik, ki se namreč še pred 1. januarjem 1914 na „Stajerca“ naročniki plačajo naročnino naprej, temu bode treba le 3 kruna plačati. Upamo, da bode prav mnogo naročnikov to priliko po-

rabilo. — V ostalem pa smo trdnega prepričanja, da se bode naš „Stajerc“ še bolj razširil, da bode dobil še več prijateljev, somišljenikov in odjemalcev. Kajti „Stajerc“ ni samo list, ki prinaša novice in poročila, ki skuša ljudstvo v gospolarskem, znanstvenem in političnem oziru podučevati, ki daje širokim množicam našega ljudstva duševni kruh, — „Stajerc“ je tudi bič in „Stajerc“ je branitelj ter čuvaj na pravem mestu. Bič je „Stajerc“ za tiste brez ozira stranke in stanu, ki hočejo vbogo kmetstvo, obrtniško in delavsko ljudstvo izsesati ter izkoristiti, ki hočejo ljudstvo v neumnosti obrzati, da bi sami svoje žepe polnili, ki se bojijo liki nočne ptice solnčnega žarka, ki hočejo šege in navade srednjega veka zopet uveljaviti, ki škilijo čez balkanske meje in ki zavezavajo kmetu z rdečo-plavo belo zastavo oči, da bi mu potem še lažje kronice iz žepa izmaknili. Za take ljudi je „Stajerc“ bič v pravem smislu besede in nam je pri temu vse eno, ali je dotični zapeljivec višji uradnik, navadni mežnar, bogati advokat ali mladi kaplan, — mi bichamo, kdor je biča potreben! To hočemo tudi znanorej. — Branitelj in čuvaj pa je „Stajerc“, kadar se gre za štajersko-koroške, za avstrijske misli, — kadar je domovina v nevarnosti, kadar hočejo sovražniki zastupiti srca zvestega slovenskega ljudstva. Da izvršuje „Stajerc“ v tem oziru istotako svojo dolžnost, dokazali so ravno zadnji meseci. Kajti v teh resnih časih, ko je bilo vsak dan pričakovati, da bodejo prelivali sinovi mogočne Avstrije svojo srčno kri v borbi proti Srbom, Črnogorcem in morda Rusom, ko je že parkrat vsa javnost nervozno čakala na mobilizacijo, ko so se matere že v strahu za svoje sinove jokale, — v teh časih ni bilo niti enega slovenskega lista, ki bi le z eno samo besedico branil Avstrijo in obsojal njene sovražnike! Srbi in Črnogorci so morali katoliško ljudstvo, ja celo katoliške duhovnike, — slovenski listi so jim ploskali in so se nam smejali, ki smo te umore obsojali. Srbski listi so sramotili našega svivolasega cesarja, ki je več kot 50 let domovini mir ohranil in ki ga vsi narodi te države obožujejo; slovenski listi niso imeli niti besedice, da bi te napade zavrnili; nasprotno pa so polnili svoje predale s slavo-spevi Srbom, namigavali razpad monarhije in združenje Slovencev z balkanskimi „Jugoslavnici.“ Edino „Stajerc“ je v teh resnih

časih držal visoko avstrijsko zastavo, — edino „Stajerc“ pa je tudi sploh čuval ter branil štajersko-koroško zvesto avstrijsko mišljenje...

Kar je „Stajerc“ bil, to ostane i za naprej; zato pa smo prepričani, da bode dobil še več prijateljev, somišljenikov in naročnikov! Na delo, vsi na delo!

Balkanske zmešnjave.

Bulgarija stisnjena in v mir prisiljena. — Rumuni 30 km od Sofije. — Turški jezdeci zasedli Adrianopol. — Mirovna pogajanja pričeta. — Grozovitosti na vseh straneh.

Obkrožena, premagana, na zidovje Sofije potisnjena je pred par tedni še na višku slave stoječa Bulgarija. Preveč je sovražnikov in zato so srbske ter grške armade svoje prvotne poraze spremenile v zmage. Vzele so Bulgarom vso v krvavih bitkah Turkom odvzeto Makedonijo in jih potisnili preko meje. Od severa pa je potisnila zdaj tudi Rumunska, ki jo je dr. Danev v svoji zaljubljenosti do Rusov in v svoji zaupnosti do pomoči carja-batjuške tako dolgo za nos vodil. Rumunska armada je prekorčila bulgarske meje, zasedla vse tiste pokrajine, ki jih je že pred meseci zahtevala in maršira polagoma naprej. Kakor pravijo zadnja poročila, zamore rumunska armada, ki se ji nikdo ne upira, v enem dnevu v Sofijo priti. Končno pa je porabila premagana Tarčija ugodno priliko in je čez londonske sklepe zopet proglasila vojno zoper Bulgarijo. Turška armada je tudi prekorčila v Londonu določeno mejo in maršira skozi z mrličom posejano pokrajino proti Adrianoplu. Posamezna poročila govorijo celo, da so turški kavaljeristi že zasedli Adrianopol.

Vojaški položaj Bulgarije je torej naravnost obupen. Ali naj poskusi zadnji obupani boj s toliko sovražniki? To bi bil samomor! Bulgarski vojniki ne morejo nobene odločitve prinesiti. Besedo imajo zdaj torej diplomati. Da se to v kolikor mogoče pametnem oziru zgodi, je že zaradi tega pričakovati, ker je nesrečni dr. Danev odstopil in kjer so stopili na čelo bulgarske vlade, ki poznajo zahrbtnost Rusije.

Nova bulgarska vlada je tudi takoj storila vse potrebne korake, da se prične mirovna pogajanja. Priznala je, da je Bulgarija na koncu svoje moči in da se zanaša edino-le na pravičnost velevlasti ter nasprotni-

Bodemo li jo našli?

Iščemo gospodinj, ki še ne vporablja Schichtovega mila!

Hočemo ji pojasniti, da je zapravljivost, če se perilo s slabim, torej dragim milom uničuje.

